

Kvalitetsrapport SFI läsåret 2011/2012

Bilaga till arbetsmarknadsnämndens
verksamhetsberättelse för 2012

2013-01-11

SFI Stockholm

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning.....	2
Inledning	3
Fakta om sfi i Stockholms stad läsåret 2011/2012	3
Identifierade prioriterade utvecklingsområden från kvalitetsredovisningen 2011/2012	4
Underlag och källor	5
Övergripande bild av måluppfyllelse	6
Kvalitetsarbetet	6
Kunskaper	7
Bedömning och betygssättning	8
Normer och värden samt Ansvar och inflytande	13
Utbildningsval – arbete och samhällsliv	15
Sammanfattande analys.....	17
Prioriterade mål och åtgärder för utveckling	17
Bilaga 1	18

INLEDNING

I detta dokument återges en övergripande bild av stadens utbildning i svenska för invandrare (sfi) för läsåret 2011/2012. Fokus ligger på uppnådda resultat och kvalitetsarbetet i stort.

Sfi styrs av nationella mål i skollag, förordning, läroplan och kursplan. Stockholms stads mål för sfi utgår från de nationella målen och återfinns också i budget och ansvarig nämnds verksamhetsplan. Målen finns dessutom nedbrutna och reglerade i de avtal staden tecknat med de privata utbildningsanordnarna. De kommunala skolorna verkar under likvärdiga förutsättningar som de privata.

Enligt den nya skollagen (2010:800) som är gällande för sfi från och med 1 juli 2012 ska det för huvudmannen finnas rutiner och system för ett dokumenterat, systematiskt kvalitetsarbete. Stadsledningskontoret har beslutat att det systematiska kvalitetsarbetet ska redovisas i en bilaga till nämndernas verksamhetsberättelser. I denna bilaga fokuseras på de verksamhetsområden där SFI Stockholm anser de största utmaningarna framöver finns. I övrigt hänvisas till verksamhetsberättelsen.

FAKTA OM SFI I STOCKHOLMS STAD LÄSÅRET 2011/2012

Nedanstående uppgifter är hämtade från SFI Stockholms administrativa system.

<i>Antal elever som deltagit i sfi:</i> 17 798		<i>Antal elever i snitt per månad:¹</i> 8 523	
<i>Andel kvinnor:</i> 56 %	<i>Andel män:</i> 44 %	<i>Åldersgrupp:</i> 75 % är under 40 år gamla.	
<i>Antal skolenheter i kommunal regi:</i> 3		<i>Antal skolenheter på entreprenad:</i> 18	
<i>Andel elevtimmar på kommunala skolenheter:</i> 14 %	<i>Andel elevtimmar på skolenheter på entreprenad:</i> 85 %		<i>Andel elevtimmar på folkhögskola:</i> 1 %
<i>Andel elever per studieväg:</i> Stv 1: 5,0 %	Stv 2: 50,5 %		Stv 3: 44,5 %

¹ Elever inom sfi kan studera på heltid eller deltid, här specificeras inte studieomfattningen.

Nedanstående uppgifter är hämtade från skolenheternas kvalitetsrapporter för läsåret 2011/2012. Rapporterna finns i sin helhet på www.stockholm.se/jamfor.

<i>Andel som studerar dagtid:</i> 69 %	<i>Andel som studerar kvällstid:</i> 29 %	<i>Andel övrig tid (tex helg, distans):</i> 2 %
<i>Totalt antal medarbetare på skolenheterna:</i> 367		<i>Totalt antal sfi-lärare på skolenheterna:</i> 269
<i>Andel enligt avtal behöriga sfi-lärare:²</i> 77 %	<i>Andel sfi-lärare med kompetensutvecklingsplan:³</i> 14 %	<i>Andel övriga lärare:</i> 9 %
<i>Andel enligt avtal behöriga sfi-lärare på kommunala skolenheter:</i> 84 %		<i>Andel enligt avtal behöriga lärare på skolenheter på entreprenad:</i> 75 %
<i>Andel sfi-lärare med kompetensutvecklingsplan på kommunala skolenheter:</i> 0 %		<i>Andel sfi-lärare med kompetensutvecklingsplan på skolenheter på entreprenad:</i> 17 %
<i>Mer information om utbildningen SFI i Stockholm finns på webbplats:</i> www.stockholm.se/sfi		

IDENTIFIERADE PRIORITERADE UTVECKLINGSMOMÅNEN FRÅN KVALITETSREDOVISNINGEN 2011/2012

Kvalitetsarbetet

- *Satsa på att ytterligare stärka kvalitetsarbetet genom att utveckla uppföljningsmötena med anordnarna*
- *Satsa på att med anordnarna ta fram kvalitetskriterier som förtydligar vad ett systematiskt kvalitetsarbete innehåller*

Normer och Värden

- *Satsa på att bjuda in till ett seminarium med utbildningsanordnarna om arbete med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling*

Kunskap samt betyg och bedömning

- *Satsa på att ge anordnarna stöd i att analysera verksamhetens prov- och betygsresultat samt måluppfyllelse*
- *Satsa på att ge anordnarna stöd i bedömning, särskilt kurs B och D, för att öka bedömarkompetensen*

Ansvar och inflytande

- *Satsa på seminarium och workshop om synligt lärande/synlig pedagogik*

² Behörig sfi-lärare enligt avtal innehar lärarexamen och minst 60 högskolepoäng i ämnet svenska som andraspråk.

³ Sfi-lärare med kompetensutvecklingsplan innehar en planering att inom ett år uppnå full behörighet enligt avtal.

UNDERLAG OCH KÄLLOR

- Anteckningar från uppföljningsmöten enligt avdelningens kvalitetshjul (två gemensamma där stadens övergripande betygsstatistik har analyserats och fyra individuella med respektive skolenhet).
- Skolenheternas kvalitetsrapporter för läsåret 2011/2012 (21 stycken).
- Prov- och betygsstatistik för Stockholms stad.
- Statistik från Stockholms stads administrativa system.
- Skolverkets statistik över personal.⁴
- Skolverkets nationella provstatistik för sfi.
- Kvalitetsutvärdering av fem anordnare på entreprenad våren 2012. (*Övriga utvärderas hösten 2012 och skolenheter på egen regi hösten 2013.*)
- Anteckningar från styrgruppen för Svenska för ingenjörer (sfinx) och Svenska för ekonomer och jurister (sfej).
- Slututvärdering av Etablering Stockholm och tertialutvärdering av Rätt steg – ett delprojekt inom Etablering Stockholm riktat till kortutbildade.⁵
- Anteckningar och observationer från verksamhetsbesök.
- Synpunkter och klagomål inkomna till SFI Stockholm.
- Granskning av skolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Granskning av studieplaner (stickprov).
- Swecos uppföljningsrapport av elever i sfi 2008.⁶
- Granskning av elevers bedömda skrivuppgifter på nationella prov (stickprov).

Analys av underlag och källor och bedömningen av kvaliteten i stadens utbildning i svenska för invandrare som är redovisad i denna rapport är gjord av rektor och biträdande rektorer vid SFI Stockholm.

⁴ Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning läsåret 2011/2012. PM Skolverket. Dnr (71-2012-33). Publicerad 2012-04-05

⁵ Slututvärdering av Etablering Stockholm. Ramböll. Publicerad oktober 2012. Tertialutvärdering av Etablering Stockholm. Ramböll. Publicerad juni 2011.

⁶ Uppföljning av SFI-studerande 2008 inom SFI Stockholm. Rapport Sweko Eurofutures AB på uppdrag av Arbetsmarknadsförvaltningen Stockholms stad. Uppdragsnummer 95118. Publicerad 2012-03-30.

ÖVERGRIPANDE BILD AV MÅLUPPFYLLELSE

KVALITETSARBETET

"Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola skall utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder" (Lpf 94)

Prioriterade utvecklingsområden under perioden:

- Satsa på att ytterligare stärka kvalitetsarbetet genom att utveckla uppföljningsmötena med anordnarna
- Satsa på att med anordnarna ta fram kvalitetskriterier som förtydligar vad ett systematiskt kvalitetsarbete innehåller

Arbetsformer för det systematiska kvalitetsarbetet

Staden har som mål att samtliga skolenheter och staden som huvudman har ett systematiskt kvalitetsarbete där det ingår att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. På enheterna finns minst en av staden godkänd utbildningsansvarig med ovanstående ansvarsområde. Rektor vid SFI Stockholm har uppföljningsmöten med utbildningsansvariga och chefer hos anordnarna sex träffar per år. Vid dessa uppföljningsmöten diskuteras kvaliteten och måluppfyllelsen hos anordnaren och arbetet med prioriterade utvecklingsområden följs upp. Vidare lämnar respektive skolenhet läsårsvis en kvalitetsrapport där skolenhetens måluppfyllelse redovisas och analyseras. Rektor och biträdande rektorer gör verksamhetsbesök för att följa upp utbildningens kvalitet.

Utöver kvalitetsarbetet med anordnarna har avdelningschef tillika rektor kvalitets- och resultatdialoger med förvaltningsdirektör enligt stadens kvalitetsmodell. De resultat och analyser som framkommer utgör sedan en viktig del av underlaget för nämndens verksamhetsplan.

Resultat, bedömning och analys av kvalitetsarbetet

Arbetet med att ta fram gemensamma kvalitetskriterier har genomförts vid två tillfällen. Det som kvarstår är att av sammanställningen skapa en gemensam bedömningsmatris för utvärdering av kvalitetsarbetet.

Vid kvalitetsutvärderingen framkommer bland annat att det råder vissa oklarheter gällande utbildningsansvarigs roll i relation till den kommunala rektorn. SFI Stockholm planerar därför att gå ut med ett förtydligande av detta men också se över formerna för information och uppföljning. Idag sker kontakterna nästan uteslutande med utbildningsansvariga och SFI Stockholm behöver skapa former för direktkontakt med lärare och elever för att på så sätt bättre kunna följa upp utbildningens mål, resultat och process.

KUNSKAPER

Mål

”Skolan ska sträva efter att varje elev tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram” (Lpf 94).

Prioriterade utvecklingsområden under perioden:

- *Satsa på seminarium och workshop om synligt lärande/synlig pedagogik*

Resultat

Kvalitetsutvärderingen visar att eleverna i sfi oftast tycker att de lär sig mycket och att de har duktiga och engagerade lärare som är bra på att förklara. Skolorna vinnlägger sig om att försöka utveckla flexibla arbetsformer och vissa skolor har möjlighet att erbjuda olika stödpass, till exempel extra konversationsträning.

Även i uppföljningsrapporten från Sweco redovisas att de svarande i enkätstudien uppger att de i huvudsak har haft stor nytta av sfi för att kunna kommunicera i olika situationer och för att förstå det svenska samhället. En övervägande del uppger att sfi-studierna har förberett dem väl för kommande arbetsliv och/eller för fortsatta studier.

En föreläsning och workshop om bedömning för lärande genomfördes hösten 2011 av Kristina Lohman, rektor och föreläsare inom bedömnings- och lärandefrågor.

En sammanställning av skolenheternas kvalitetsrapporter redovisar att lärarnas behörighet inom sfi i Stockholms stad i snitt ligger på 77 procent. Staden kräver en behörighet omfattande lärarexamen och minst 60 högskolepoäng i ämnet svenska som andraspråk. Nationell jämförelse finns endast med Skolverkets statistik över personal med pedagogisk högskoleexamen. För läsåret 2011/2012 redovisar Skolverket i sitt pm över pedagogisk personal att andelen lärare inom sfi i riket som har pedagogisk högskoleexamen uppgår till 75 procent.

SFI Stockholm har under perioden konstaterat att det finns brister i studieplanerna. Bristerna består av oregelbundna eller uteblivna uppföljningar av elevernas progression, avsaknad av preliminärt slutdatum och ofta har studieplanerna bestått av endast en kartläggning. Kvalitetsutvärderingen redovisar liknande resultat. Ett av de förbättringsområden som där konstateras är just en förbättrad introduktion med tydligare individuell studieplan där varje elevs utbildningsmål och progression fastställs och sedan följs upp.

Det har vid uppföljningsmöten framkommit att skolenheterna upplever svårigheter att organisera undervisningen på eftermiddagarna på grund av att eleverna fritt får välja studietid och det stora antalet skolor att välja mellan. De flesta elever väljer att studera på förmiddag eller på kväll. Det gör att skolorna får svårt att organisera lärartjänster och grupper på eftermiddagstiden då elevantalet är markant lägre.

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

SFI Stockholm drar mot bakgrund av ovanstående resultatredovisning slutsatsen att den undervisning som bedrivs generellt sett är bra, att eleverna upplever att de lär sig och har nytta av studierna samt att lärare och utbildningsansvariga är engagerade och kompetenta. Lärarnas behörighet är över lag god, men det skiljer sig mycket åt mellan skolenheterna, 100 procent med högst andel och 21 procent med lägst andel.

Utvärderingarna visar också att många elever kombinerar sfi-studier med arbete, studier eller andra aktiviteter vilket gör att de inte har möjlighet att komma kontinuerligt till lektionerna. Vid senaste upphandlingen (2011) ökades även antalet skolenheter från tidigare 14 till nuvarande 21 vilket har medfört för individen en ännu större frihet att välja skola och studietid. För skolenheterna har det dock fått konsekvenser i form av svårigheter med lärarnas tjänstefördelning, sammanslagna grupper och för litet antal elever för att kunna göra specialanpassningar. Denna höga grad av flexibilitet innebär dessutom för lärarna en mycket speciell pedagogisk utmaning. SFI Stockholm bedömer att det i förlängningen finns en risk att kombinationen av ett stort antal skolenheter och hög grad av flexibilitet kan innebära att eleverna inte får den undervisning de behöver för att uppnå målen.

Den individuella studieplanen är tänkt att vara en röd tråd för individen under studietiden. SFI Stockholm bedömer att användningen av studieplanerna på skolenheterna idag inte når sitt syfte att stödja eleverna i sin utveckling mot målet. Ofta saknas gemensamma rutiner på skolenheterna för hur uppföljning och dokumentation ska ske. Enheterna har satt ett övergripande krav att uppföljning ska ske ett visst antal tillfällen per kurs men verkställandet följs sällan upp av utbildningsansvarig på enheten. En konsekvens av brister i studieplanen är att lärarnas möjlighet att i undervisningen utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och målsättning minskar. Likaså ökar risken att elever som har behov av särskilt stöd inte erbjuds detta i tid och i tillräcklig omfattning.

Sammantaget ser SFI Stockholm att det utvecklingsområde som behöver få fortsatt fokus är elevernas rätt till en individualiserad undervisning. Det handlar såväl om den individuella studieplanens funktion och syfte som om organisationen av sfi. Lärarnas behörighet är något som SFI Stockholm redan noggrant följer upp med respektive anordnare.

BEDÖMNING OCH BETYGSSÄTTNING

Mål

Utbildningen ska vara likvärdig. (Lpf 94)

Öka andelen elever som uppnår godkända betyg på respektive kurs. (Nämndmål)

Andel godkända elever som avslutat kurs D inom ett år från kursstart ska öka (KF-indikator)

Prioriterade utvecklingsområden under perioden

- *Satsa på att ge anordnarna stöd i att analysera verksamhetens prov- och betygsresultat samt måluppfyllelse*

- Satsa på att ge anordnarna stöd i bedömning, särskilt kurs B och D, för att öka bedömarkompetensen

Resultat

SFI Stockholm organiserade under perioden ett bedömningsseminarium med skriftlig produktion för kurs B för utbildningsansvariga och testansvariga. Suzanne Mehrenz från Skolverket var föreläsare. Samtliga lärare deltog i en föreläsning av Tomas Wrigstad från Stockholms universitet som redovisade sina lärdomar från arbetet med att ta fram ett nytt inplaceringstest för SFI Stockholm. Biträdande rektorer har haft extra mötestillfällen på skolenheter som inte nått goda resultat på kurs 3D. Skolenheterna har genomfört olika former av insatser för att hålla bedömningsdiskussionen levande och främja bedömaröverensstämmelse.

Tabell 1. Andel (%) med godkänt prov- och betygsresultat per kurs inom sfi i Stockholm de senaste tre läsåren. Antal är elever som gjort prov. För resultat per anordnare 2011/2012, se bilaga 1 sidan 16-17.

Stv 1	Prov A	Betyg A	Antal	Prov B	Betyg B	Antal
2009/2010	88 %	91 %	173 st	59 %	83 %	99 st
2010/2011	91 %	92 %	165 st	45 %	60 %	156 st
2011/2012	93 %	97 %	123 st	52 %	68 %	82 st

Stv 2	Prov B	Betyg B	Antal	Prov C	Betyg C	Antal
2009/2010	82 %	86 %	1514 st	66 %	79 %	1182 st
2010/2011	84 %	87 %	1689 st	68 %	79 %	1211 st
2011/2012	86 %	91 %	1613 st	76 %	84 %	1353 st

Stv 3	Prov C	Betyg C	Antal	Prov D	Betyg D	Antal
2009/2010	87 %	92 %	1122 st	70 %	83 %	1790 st
2010/2011	89 %	92 %	1385 st	70 %	81 %	1951 st
2011/2012	91 %	95 %	1460 st	80 %	89 %	2158 st

Tabell 2. Kommunfullmäktiges indikator: andelen (%) elever som når målen för kurs D inom ett år från kursstart.

Studietid	Antal betyg D 2009/2010	Antal betyg D 2010/2011	Antal betyg D 2011/2012
< ½ år	209	259	319
0,6 - 1 år	357	440	520
Indikator	566/1467 = 38,6 %	699/1590 = 44,0 %	839/1911 = 43,9%

Betygsresultaten följdes också upp i Swecos rapport. Där anges att 43 procent av eleverna hade minst ett betyg två år efter att studierna hade påbörjats. En vanlig anledning som anges till att man inte erhållit ett slutbetyg från kursen är att man fått ett arbete. I kvalitetsutvärderingen framkommer att formativ bedömning är ett område som behöver utvecklas hos många sfi-anordnare. Lärarna behöver bli bättre på att kontinuerligt ge eleverna återkoppling på kunskapsutvecklingen kopplat till varje elevs individuella studieplan.

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

Vid bedömningsseminarier och vid stickprov av bedömda texter på nationella prov visar det sig att det råder en relativt god bedömaröverensstämmelse mellan skolorna. SFI Stockholm har också under läsåret tittat på likvärdigheten av betygsättningen över tid.⁷ Det förefaller att det över tid är en minskande skillnad mellan skolenheterna på de flesta kurser och bedömningen är att skillnaderna mellan skolor ligger inom normala nivåer. Den kurs som är undantagen är kurs 1B där spridningen mellan skolorna är för stor. Statistiken visar där att det också finns stora hopp mellan resultaten för olika läsår för denna målgrupp. SFI Stockholm tolkar det som att det finns en osäkerhet vad målen innebär och hur man bedömer att eleverna nått målen på denna kurs.

Av prov och betygsresultaten kan man utläsa en positiv utveckling på samtliga kurser. Att skolorna har arbetat målmedvetet med bedömning och betygsättning visar sig även vid en jämförelse med nationella resultat av de nationella proven i sfi. Jämförelsen är gjord med övriga storstäder och med riket i sin helhet och visar att lärarna i Stockholm är säkra i sin bedömning av när eleverna nått målen och ska göra de nationella proven.

Tabell 3. Andel (%) kursdeltagare som uppnått målen i de nationella proven. Källa www.skolverket.se

	2010			2011		
	NPB	NPC	NPD	NPB	NPC	NPD
Göteborg	55 %	62 %	59 %	75 %	64 %	64 %
Malmö	72 %	68 %	64 %	76 %	68 %	61 %
Stockholm	57 %	69 %	74 %	81 %	84 %	77 %
Riket	70 %	63 %	63 %	73 %	66 %	61 %

I förra läsårets kvalitetsredovisning konstaterades att kurserna 1B och 3D krävde en fördjupad analys och ett intensifierat utvecklingsarbete. Resultatet av detta arbete visar sig i år genom att den negativa trenden för dessa kurser har vänt.

På kurs 3D konstaterades förra läsåret att de skolenheter som klart låg under genomsnittet i Stockholm var Lernia Arena, SFI Söderort och SFI Västerort där andelen godkända på prov var mellan 53 – 57 procent. För läsåret 2011/2012 har Lernia Arena och SFI Söderort lyckats förbättra sina provresultat med 8 respektive 12 procentenheter. SFI Västerort har tyvärr inte haft samma positiva utveckling utan har minskat andelen godkända på prov. Andelen som får godkänt på kurs har dock ökat.

Gemensamt för dessa tre skolenheter är en hög andel elever på kurs 3D med bakgrund från studieväg 2. För att bättre kunna bedöma hur även andra skolenheter lyckas med denna målgrupp har SFI Stockholm delat upp prov och betygsresultatet på kurs 3D mellan elever med tidigare studier på studieväg 2 respektive studieväg 3.

⁷ Tjänsteutlåtande arbetsmarknadsnämnden Dnr 2012-211-6.0

Tabell 4. Andel med godkänt prov- och betygsresultat kurs 3D uppdelad på studievägsbakgrund.

Kurs 3D	Bakgrund stv 2	Bakgrund stv 3
Prov	68 %	88 %
Betyg	79 %	94 %

SFI Stockholm konstaterar att resultaten för elever med en bakgrund på studieväg 2 generellt är sämre än de är för elever med en bakgrund på studieväg 3. I enheternas kvalitetsrapporter redovisas de orsaker man har identifierat till det sämre resultatet. Vissa enheter har kommit fram till att det är skriftlig färdighet som är svårast, andra att det är läsförståelsen och ytterligare någon att det är provets tidsbegränsning som påverkar resultatet negativt. Två skolenheter som tar upp liknande åtgärder som lett till positiv utveckling är Lernia Arena och ABF som båda nämner ökade personella resurser och mindre grupper för den här målgruppen, liksom vikten av att lärarna i dessa grupper arbetar med sambedomning. ABF omnämner också studieteknik som en viktig faktor. Hermods menar att de positiva resultat men sett för målgruppen på studieväg 2 grundar sig i insatser med modersmålsstöd.

När det gäller utvecklingen på studieväg 1 kurs B syns en förbättring men inte i tillräcklig omfattning. Lärarnas osäkerhet vid bedömningen att eleverna nått kursmålen visar sig i statistiken då endast 52 procent av dem som anmälts till prov får godkänt på provet och endast 68 procent får godkänt betyg på kursen. En skolenhet har haft en tydlig positiv utveckling för eleverna på denna kurs - Lernia Liljeholmen som ökat från 56 procent godkänt på prov till 72 procent och från 63 procent med godkänt betyg till 89 procent.

Rätt steg är ett delprojekt som SFI Västerort bedriver inom projektet Etablering Stockholm. Projektet riktar sig till elever på studieväg 1 (analfabeter och andra mycket kortutbildade) och innebär att deltagarna vid sidan av sfi erbjuds en kompletterande utbildning i svenskt vardags- och yrkesliv. Språkstödjare/modersmålslärare deltar i verksamheten. Den utvärdering som Ramböll gjort av verksamheten visar att deltagarna lär sig svenska snabbare – flera av deltagarna har klarat studieväg 1 inom ett år – och de får en ökad förståelse för det svenska samhället. Verksamheten ska nu implementeras i ordinarie verksamhet.

Sammantaget ser SFI Stockholm att bedömning är ett område som behöver få fortsatt fokus, särskilt vad gäller formativ bedömning och bedömning av elever på studieväg 1 och 2. För studieväg 1 behöver en särskild djupanalys göras av elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Det handlar om ett långsiktigt utvecklingsprojekt med forskningsanknytning där ett helhetsgrepp tas för att förbättra utbildningen. De erfarenheter som gjorts inom Rätt steg bör kopplas till detta arbete.

NORMER OCH VÄRDEN SAMT ANSVAR OCH INFLYTANDE

Mål

”Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.” (Lpf 94)

”De demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar skall omfatta alla elever. Elevernas ansvar för att planera och genomföra sina studier samt deras inflytande på såväl innehåll som former skall vara viktiga principer i utbildningen.” (Lpf 94)

Prioriterade utvecklingsområden under perioden

- Satsa på att bjuda in till ett seminarium med utbildningsanordnarna om arbete med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Resultat

SFI Stockholm anordnade i februari ett seminarium med föreläsare Frida Karlsson från Diskrimineringsbyrån i Uppsala kring arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling samt rådande lagstiftning. Samtliga skolenheter fick också individuell återkoppling på sin plan.

Enligt kvalitetsutvärderingen råder det en god anda på skolorna och eleverna tycker allmänt att det är en trevlig stämning i undervisningsgrupperna. Det är lugnt och tryggt på skolorna enligt både elever och personal. Planer mot diskriminering och kränkande behandling finns, men de är inte alltid kända av elever och lärare och har inte heller alltid utarbetats i samråd med dem.

Samtliga skolenheter har i sina kvalitetsrapporter redovisat att man arbetar systematiskt med någon form av skoloråd/elevråd.

SFI Stockholm har under våren 2012 arbetat fram nya, tydligare klagomålsrutiner som publicerades på i september 2012. De synpunkter och klagomål som inkommit under läsåret till SFI Stockholm redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 5. Fördelning i huvudområden av till SFI Stockholm antal inkomna klagomål och synpunkter läsåret 2011/2012. För redovisning av antal inkomna synpunkter och klagomål på skolorna hänvisas till respektive skolenhets kvalitetsrapport.

Får inte skriva prov; studieplan	10
Undervisning; lärarkompetens	17
Grupplacering; lärarbyten; organisation	17
Överklaga betyg och bedömning	4
Närvarorapport	1
Illa bemötande; kränkande behandling; diskriminering	8
Övrigt (SL-kort, tider, material mm)	1

ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN
SFI STOCKHOLM

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

Av kvalitetsutvärderingar, verksamhetsbesök och skolenheternas kvalitetsrapporter framkommer att det på skolorna är lugnt och tryggt. Eleverna menar att det råder arbetsro och respekt mellan elever och mellan lärare och elev.

SFI Stockholm bedömer också att skolorna generellt har väl fungerande former för representativ demokrati. Arbetssättet med elevråd medför att eleverna har möjlighet att vidareutveckla förmågan och kunskapen om att arbeta i demokratiska former och att alla i skolan gemensamt med eleverna tar ansvar för den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.

Vid granskningen av planerna mot diskriminering och kränkande behandling visar det sig att skolorna har en bra och tydlig åtgärdsstruktur men att de ofta saknar en kartläggning, och att det råder oklarhet kring skillnader mellan främjande och förebyggande åtgärder. Dessa punkter behandlades under seminariet kring diskriminering och kränkande behandling och flertalet skolenheter har därefter reviderat sina planer. Vid utredning av det fåtal ärenden avseende kränkande behandling visar det sig dock att åtgärderna i planerna inte alltid följs som det är tänkt. I samtliga fall har det visat att det inte rör sig om diskriminering, emellertid har det funnits brister i rutinerna.

Vid utredning av övriga synpunkter och klagomål som inkommit visar det sig ofta att orsaken till missnöjet beror på skillnader mellan individens förväntningar på sfi-utbildningen och utbildningens uppdrag styrt av författningarna. SFI Stockholm bedömer därför att staden behöver utveckla hemsidan med tydligare information om vad sfi är, vilka rättigheter och skyldigheter som råder för att på så sätt möjliggöra realistiska förväntningar på utbildningen.

UTBILDNINGSVÄL – ARBETE OCH SAMHÄLLSLIV

Mål

”De frivilliga skolformerna skall nära samverka med den obligatoriska skolan, med arbetslivet, med universiteten och högskolorna och med samhället i övrigt” och vidare att eleverna ”får kännedom om arbetslivets villkor särskilt inom sitt studieområde...” (Lpf 94)

Studerande vid sfi har språkkunskaper som gör dem förberedda för arbete och studier (Nämndmål)

Resultat

Ett krav i stadens avtal med skolorna är att eleverna inom sfi i erforderlig omfattning ska ha tillgång till studie- och yrkesvägledare (syv). Kvalitetsutvärderingen och verksamhetsbesök visar dock att tillgången till syv varierar mellan att det på enheten finns en heltidsanställd syv till att en syv är på enheten motsvarande 10 till 50 procent.

Samtalen vid uppföljningsmöten visar att graden av yrkesinfärgning inom sfi är varierande på skolorna även om alla på något sätt har inslag som syftar till att eleverna

ska få kännedom och arbetslivets villkor. I skolenheternas kvalitetsrapporter redovisas att kontakt med samhället i övrigt i form av studiebesök genomförs i hög grad.

De tre skolorna i egen regi (SFI Söderort, SFI Västerort och SIFA) är de skolenheter som i högst utsträckning arbetar med en nära samverkan med den obligatoriska skolan, med arbetslivet och med universiteten och högskolorna genom sina kombinationsutbildningar. Våren 2012 gjorde SIFA en stor satsning på att yrkesanpassa kursinnehållet och tog fram två yrkesinriktade orienteringskurser. SFI Söderort och SFI Västerort har samarbetat kring en yrkesutbildning för restaurangbiträden med språkstöd. Samtliga 23 deltagare klarade utbildningen. Lernia är en annan anordnare som tydligt redovisar hur man arbetar med dessa frågor, främst genom yrkesinriktad sfi och praktik.

Enligt registerstudien i uppföljningsrapporten av Sweco var över 60 procent av dem som påbörjade sfi våren 2008 sysselsatta, förvärvsarbetande eller studerade år 2010. I enkätstudien framkommer att åtta av tio har eller har haft arbete i Sverige någon gång. Sex av tio uppgav att de hade ett arbete år 2011.

I enkäten ställdes två frågor om deltagande i yrkesinriktad sfi och om de svarande haft praktik inom sfi. Resultatet visar att en övervägande majoritet – nära 80 procent – av de svarande varken deltagit i yrkesinriktad sfi eller haft praktik inom sfi. De personer som deltagit i yrkesinriktad sfi och/eller haft praktik har också besvarat en fråga om hur stor nytta de haft av respektive inriktning. Av svaren framgår att nyttan med praktik upplevs större än nyttan med yrkesinriktad sfi (51 jämfört med 43 procent).

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

Uppföljningsrapporten från Sweco redovisar att slutförda sfi-studier på längre sikt har en positiv betydelse för individens möjlighet till sysselsättning. Det framgår att betydelsen av personernas bakgrund avtar, att efter en tid är personer med betyg från sfi oftare sysselsatta än dem som saknar betyg. Det är därför viktigt att SFI Stockholm arbetar för att så många som möjligt av eleverna som kombinerar sfi-studier med förvärvsarbete också kan avsluta sina studier med ett godkänt betyg.

Det regiongemensamma samarbetet med sfx-utbildningar, svenska för yrkesutbildade, är helt i linje med de resultat som rapporten påvisar. Likaså att möjligheten för skolenheterna att erbjuda praktik och få ersättning för denna infördes för studieväg 1 och 2 hösten 2008 och för studieväg 3 hösten 2011. SFI Stockholm bedömer att andelen elever som deltar i yrkesinriktad sfi och/eller praktik kommer att öka.

Sammantaget konstaterar SFI Stockholm att det fokus på arbetsliv som sfi har är rätt väg att gå men att tillgången till studie- och yrkesvägledning för eleverna inte är tillfredställande på flertalet skolenheter. Syv måste få en större roll i sfi-utbildningen.

SAMMANFATTANDE ANALYS

SFI Stockholm bedömer utifrån de resultat som redovisats i denna rapport att stadens sfi håller en hög kvalitet där eleverna i stor utsträckning erbjuds en flexibel, effektiv, samhälls- och arbetslivsinriktad sfi-undervisning. Det råder en god studiemiljö med respekt för den enskilde och möjlighet att via elevråd påverka verksamheten. Under läsåret har också en positiv utveckling skett vad gäller elevernas prov- och betygsresultat.

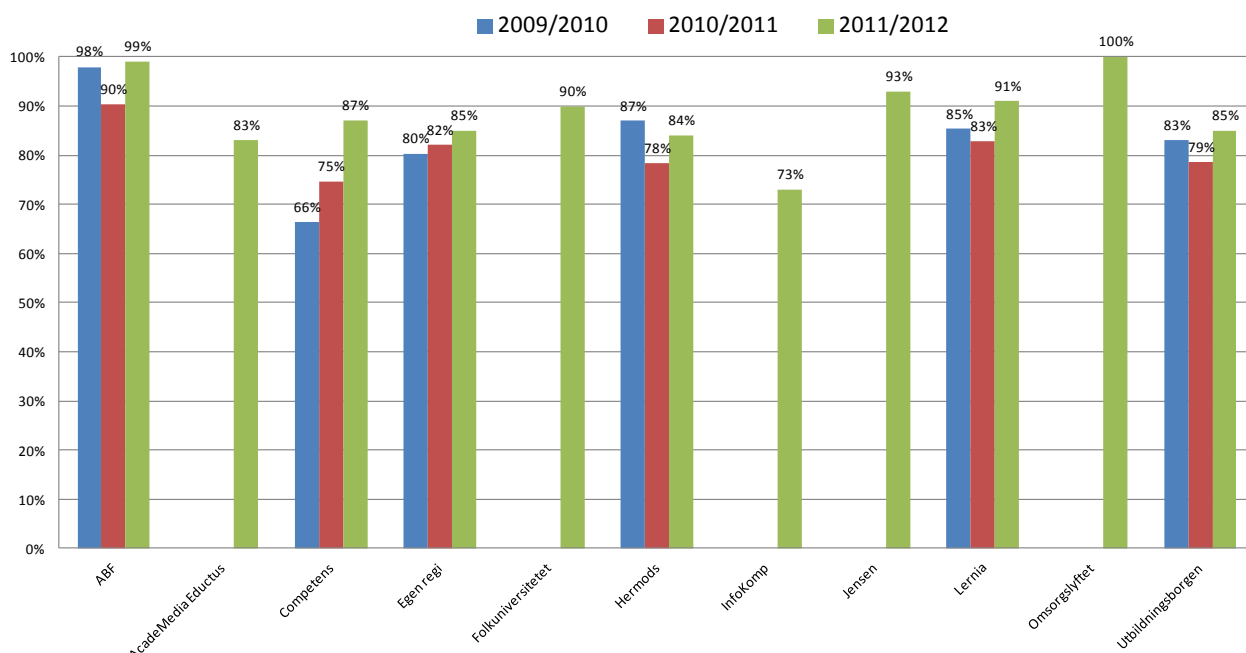
SFI Stockholm gör bedömningen att följande utvecklingsområden ska prioriteras. De insatser som krävs för att utveckla dessa områden är långsiktiga och kommer inte att uppnås på ett års sikt.

PRIORITERADE MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR UTVECKLING

- En individualiserad undervisning - individuella studieplanens funktion och syfte samt organisationen av sfi.
- Utbildningen för elever på studieväg 1.
- Bedömning – utveckling av formativ bedömning och fokusering på elever som påbörjar/-t sina studier på studieväg 1 och 2.
- Studie- och yrkesvägledning – förstärkning och förtydligande av studie- och yrkesvägledarens roll inom utbildningen.
- Kvalitetsarbete – förtydligande av utbildningsansvarigs roll och fortsatt utveckling av formerna för information och uppföljning.

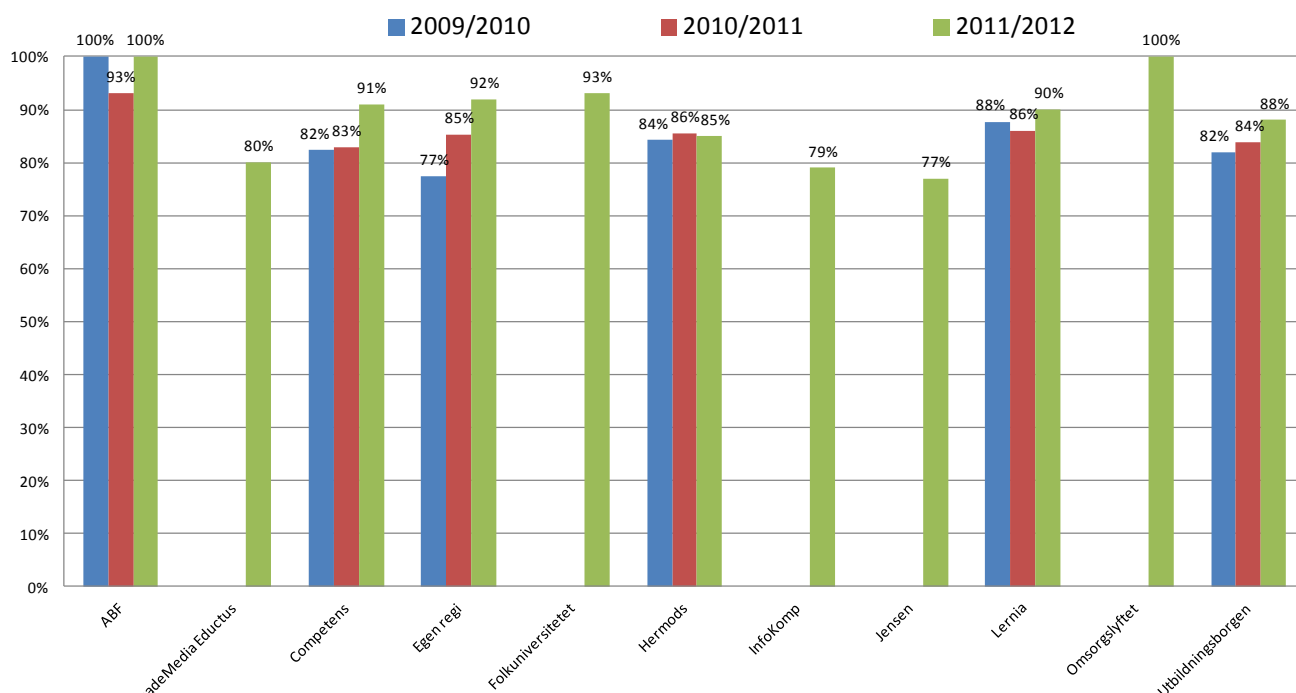
BILAGA 1

Andel godkända betyg (%) på kurs D per anordnare de tre senaste läsåren

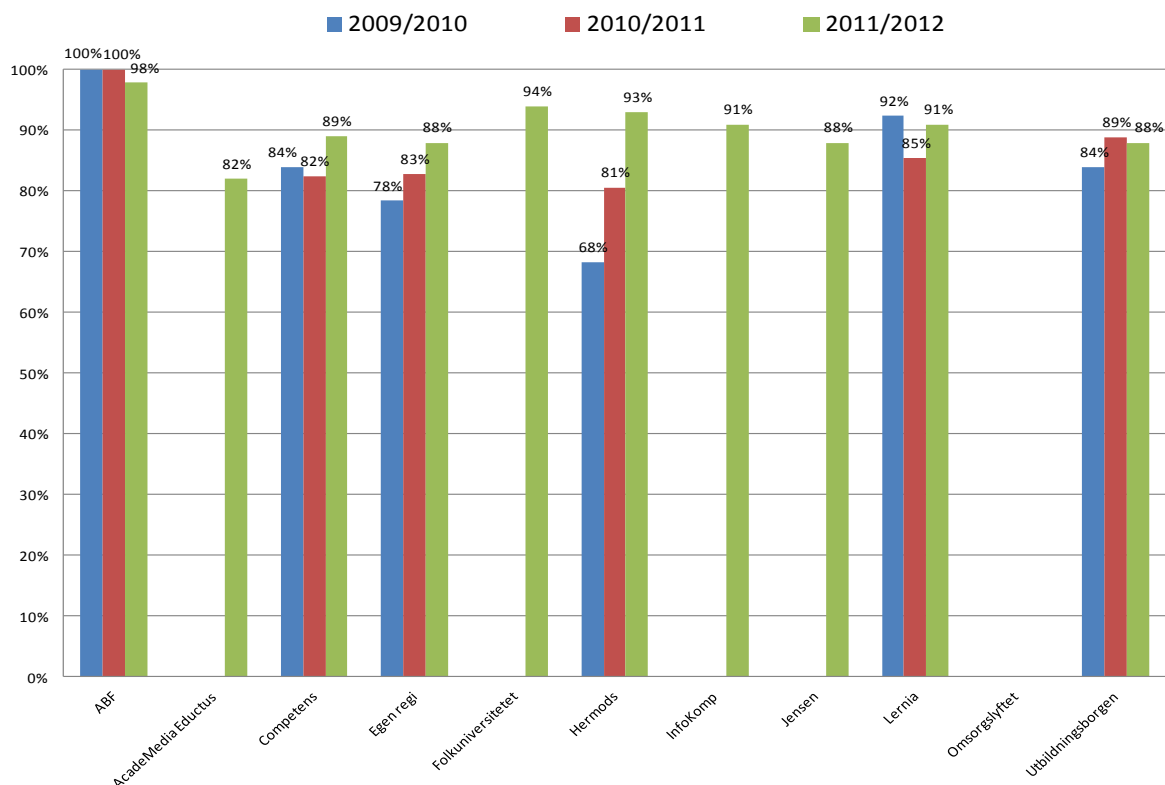
Antal elever per anordnare och läsår kurs D											
	ABF	AcadeMedia Eductus	Competens	Egen regi	Folkuniversitetet	Hermods	InfoKomp	Jensen	Lernia	Omsorgslyftet	Utbildningsborgen
2009/2010	198		247	452		138			531		224
2010/2011	188		229	434		199			680		220
2011/2012	195	63	195	427	82	168	22	14	776	1	214

Andel godkända betyg (%) på kurs C per anordnare de tre senaste läsåren

Antal elever per anordnare och läsår kurs C											
	ABF	AcadeMedia Eductus	Competens	Egen regi	Folkuniversitetet	Hermods	InfoKomp	Jensen	Lernia	Omsorgslyftet	Utbildningsborgen
2009/2010	289		306	446		241			746		276
2010/2011	272		308	451		297			983		285
2011/2012	231	142	274	388	134	194	53	39	1057	2	299

Andel godkända betyg (%) på kurs B per anordnare de tre senaste läsåren

Antal elever per anordnare och läsår kurs B											
	ABF	AcadeMedia Eductus	Competens	Egen regi	Folkuniversitetet	Hermods	InfoKomp	Jensen	Lernia	Omsorgslyftet	Utbildningsborgen
2009/2010	70		255	301		107			706		174
2010/2011	38		347	296		186			762		216
2011/2012	43	62	297	220	66	94	23	17	693	0	180

Andel godkända betyg (%) på kurs A per anordnare de tre senaste läsåren

Antal elever per anordnare och läsår kurs A						
Radetiketter	Competens	Egen regi	Hermods	Lernia	Omsorgslyftet	Utbildningsborgen
2009/2010	13	61	11	88		
2010/2011	17	49	19	80		
2011/2012	19	38		66	0	0